

Herverzekering: toenemende regelgeving?

Het heeft het nieuws waarschijnlijk niet gehaald. Het is en blijft voor actuarissen wel relevant. Dus het haalt wel De Actuaris. Op 4 oktober 2023 is de Wijzigingswet financiële markten 2024¹ ingediend bij de Tweede Kamer. Er is een voorstel opgenomen dat herverzekering onder strikter toezicht plaatst. Ook een consultatie van The European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) over herverzekering kwam niet op de 101 van teletekst.

In deze bijdrage bespreken we de bestaande en verwachte prudentiële regelgeving rond herverzekering. Leidt de verwachte regelgeving tot een reductie in de risico's van herverzekering? Wat zullen de gevolgen zijn voor de praktijk?

HERVERZEKERING

Herverzekering is bij uitstek het middel dat verzekeraars gebruiken om ongewenste risico's te mitigeren. Het biedt verzekeraars de mogelijkheid om zelf meer risico's aan te gaan dan ze willen houden, omdat ze een deel kunnen doorzetten. Dat helpt dus in de maatschappelijke functie van verzekeraars om risico's over te nemen. Zonder herverzekeraars is er minder verzekeraar.

Herverzekering reduceert risico's voor de verzekeraar, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan (tegenpartij)-kredietrisico op de herverzekeraar, juridische risico's omdat het moeilijk te voorspellen is hoe het contract wordt uitgelegd in bijzondere situaties (zoals faillissement) en in andere rechtssystemen. De juridische risico's hebben ook betrekking op de wijze waarop de herverzekering invloed heeft op de kapitaalratio's, omdat de kapitaalvoordelen afhankelijk zijn van de regelgeving. Tevens zijn er operationele risico's aan deze complexe en incidentele overeenkomsten verbonden.

HERVERZEKERING ONDER SOLVENCY II

Solvency II stelt geen specifieke eisen aan herverzekering (wel aan Europese herverzekeraars), maar komt wel met voorschriften waaraan de herverzekering moet voldoen om tot een SCR-reductie te leiden².

Om als reductie op de SCR volgens de standaard formule te gelden moet een contract juridisch goed uitgewerkt zijn (juist als tegenpartij insolvent wordt), en de uitvoering van het contract dient door de verzekeraar volledig gemonitord te kunnen worden. De reductie in de SCR moet rekening houden met een eventueel verschil in dekking

Drs. P. Bouwknegt AAG is Balance Sheet and Capital manager bij NN Life & Pensions.

door de herverzekering en het onderliggende risico (basisrisico). De herverzekeraar moet voldoen aan de solvabiliteitsvereisten van de EU of een equivalent gesteld regime dat buiten de EU geldt. Als de herverzekeraar in een andere jurisdictie opereert moet de kredietklasse (rating) aan een minimum voldoen of moet er voldoende goede kwaliteit onderpand gestort zijn.

In de Q&A van 2022 geeft DNB meer kleur aan de toezichtspraktijk rond de Solvency II voorschriften. De Q&A benoemt de mogelijkheid dat de herverzekering een niet-Nederlandse jurisdictie wordt ondergebracht. De verzekeraar dient te analyseren hoe het faillissementsrecht van die jurisdictie werkt, en daarbij het onderpand te betrekken. Ook wijst DNB op de mogelijkheid dat de herverzekering geretrocedeerd wordt (doorgezet aan een andere herverzekeraar) waardoor nieuwe risico's ontstaan.

WIJZIGINGSWET FINANCIËLE MARKTEN 2024

Het wetsvoorstel Wijzigingswet Financiële Markten 2024 gaat onder meer over asset intensive reinsurance, dat wordt vervat in nieuwe artikelen 3:267 d en e in de Wft. Het wetsvoorstel vereist voorafgaande goedkeuring van DNB als een verzekeraar een overeenkomst met een herverzekeraar sluit, waarbij de herverzekeraar activa kan aanhouden in een niet-EU lidstaat.

HET VERHAALRECHT VAN EEN VERZEKERAAR WORDT NIET AANGETAST

De Memorie van Toelichting noemt dat sinds de invoering van Solvency II er herverzekeringen worden gesloten waarbij niet alleen risico-overdracht plaatsvindt, maar waarbij ook activa worden overgedragen. Deze vorm van herverzekering vormt een actiefpost op de balans van de verzekeraar, en zal net als andere beleggingen moeten voldoen aan het prudent person principle. Het wetsvoorstel poogt zeker te stellen dat het verhaalrecht van een verzekeraar niet wordt aangetast: als de (her-)verzekeraar in problemen komt, moet er juridische duidelijkheid zijn over de beschikbaarheid van het geld. Juist in jurisdicties buiten de EU kunnen toezichtskaders rond solvabiliteit of faillissementswetgeving afwijken, zodat je bijvoorbeeld verschil van mening hebt of er sprake is van insolventie of dat de afwikkeling bij faillissement een andere systematiek kent dan wat hier gebruikelijk is.

Hoe de instemming van DNB in de praktijk zal gaan lopen zal moeten blijken. De Raad van State gaf in haar commentaar onder andere aan dat er geschillen kunnen optreden bij de invulling van het prudent person principle. Een Q&A van DNB kan hierbij helpen.

EUROPEAN INSURANCE AND OCCUPATIONAL PENSIONFUNDS AUTHORITY (EIOPA)

EIOPA bereidt een Supervisory Statement³ voor inzake herverzekering naar landen buiten de EU. In het consultatiedocument over het supervisory statement wordt de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) genoemd om een plaats te geven aan de mogelijke risico's van herverzekering naar derde landen. Verzekeraars zullen goed moeten onderzoeken hoe de claim op de herverzekeraar zal worden beoordeeld bij insolventie of faillissement in het derde land. In het bijzonder wordt gewezen op de rol van onderpand, dat als risico-mitigator kan dienen bij de afwikkeling of liquidatie van een herverzekeraar. Deze elementen van het EIOPA voorstel zagen we ook al bij de DNB Q&A van 2022. De verzekeraar moet ook beoordelen wat de kwaliteit van een eventuele rating van de herverzekeraar is, en onderzoeken of de toezichthouder van het derde land van voldoende kwaliteit is.

In het consultatiedocument worden suggesties gedaan om de risico's te mitigeren. Dit geldt in het bijzonder voor het (tegenpartij)kredietrisico, dat met risicolimieten en onderpand kan worden gereduceerd. EIOPA noemt ook de mogelijkheid van tussentijdse commutatatie, waarbij

gedurende de looptijd van het contract al een afrekening plaatsvindt van een opgelopen claim.

HERVERZEKERING BIJ CONSERVATRIX

Herverzekering speelde een grote rol bij het faillissement van Conservatrix. Vandaar dat het interessant is om te kijken of de voorstellen de problemen bij Conservatrix zouden hebben verkleind. Dit kan aan de hand van een uitvoerig rapport, waarin de gang naar het faillissement van is beschreven⁴.

In het overnameplan van Conservatrix door Eli Global was herverzekering een van de instrumenten om de solvabiliteit te verbeteren. Eli Global verbond zich tot een set van maatregelen, die de SCR-ratio naar een gezond niveau zou brengen. Onderdeel van het plan was een herverzekeringsovereenkomst met een onderneming binnen de groep van Eli Global. Naast de herverzekering vond er een kapitaalstorting van € 18 miljoen plaats. De verbetering van de solvabiliteit door de herverzekering werd bereikt door drie effecten: het verschil tussen de premie en de herverzekerde verplichtingen (€ 50 miljoen), een vrijval van de risicomarge (€ 17 miljoen) en een SCR-reductie. Voor deze herverzekering werd € 100 miljoen door Conservatrix betaald in 2017⁵. De herverzekeraar verschafte onderpand aan Conservatrix om het kredietrisico te mitigeren, waardoor het tegenpartijrisico op nul kwam. Later in 2017 werd de herverzekering geretrocedeerd naar een andere herverzekeraar binnen dezelfde groep, gevestigd op Barbados.

In 2019 was de waarde van het onderpand echter niet meer toereikend om de waarde van de herverzekerde claims te dekken. De herverzekering betrof grotendeel kasstromen van direct ingaande lijfrentes, die door de dalende rente een hogere waarde hadden gekregen⁶. Het verstrekte onderpand dekte niet meer de toegenomen waarde. In 2019 werd de herverzekeraar onder verscherpt toezicht geplaatst en werd de (AM Best) rating verlaagd van B++ naar E. Dit was aanleiding voor Conservatrix om de herverzekering op te zeggen. Conservatrix bereikte een schikking, en ontving € 109 miljoen, feitelijk de gestorte premie plus rente.

De gevolgen van afwaardering van de herverzekeraar waren een directe breuk van SCR en MCR. De terugontvangen premie dekte bij lange na niet de gestegen verzekeringsverplichtingen, wat leidde tot een aanzienlijk verlies op de balans. Bovendien verdween het voordeel van de herverzekering op de risicomarge en SCR. De SCR- en MCR-ratio's van Conservatrix werden negatief, wat uiteindelijk het faillissement teweeg heeft gebracht.

IMPACT VOORSTELLEN OP RISICO'S VAN HERVERZEKERING

De ervaringen rond herverzekering bij Conservatrix bevatten elementen die we in de DNB Q&A van 2022, het wetsvoorstel alsook bij EIOPA zien terugkeren. De Conservatrix-herverzekering zou onder de definitie van het Wft wetsvoorstel vallen. We herkennen ook bij Conservatrix de complexiteit van insolventie- en faillissementsrecht onder andere jurisdicties. Tevens zien we de rol van retrocessie en onderpand terugkeren.

HET RISICO VAN TOEZICHTSARBITRAGE DOORDAT DE HERVERZEKERING MINDER TRANSPARANT IS

De voorliggende voorstellen pogen het kredietrisico en het juridisch risico te reduceren. Het Nederlandse wetsvoorstel sluit goed aan op de zorgen van het IMF over herverzekering in 'offshore' jurisdicties. Het IMF⁷ wijst op het risico van toezichtsarbitrage doordat de herverzekering minder transparant is in vergelijking met de risico's op de eigen balans van de verzekeraar.

De voorstellen verminderen de risico's, maar nemen ze niet volledig weg. Uiteindelijk kan een herverzekeraar ook failliet gaan, en blijft de afwikkeling bij een faillissement een onzeker proces, dat geldt zowel binnen de EU als in meer exotische jurisdicties. De kwaliteit van het management blijft uiteindelijk de belangrijkste risicomitigator.

GEVOLGEN VOOR DE PRAKTIJK

Herverzekering blijft een nuttig instrument voor risicomitigatie. De doelen van herverzekering kunnen nog steeds gerealiseerd worden onder de nieuwe voorstellen, al zal een voordeel vanwege toezicht-arbitrage vermoedelijk moeilijker worden. Dat lijkt echter de bedoeling van de nieuwe wetgeving over asset intensive reinsurance.

DNB verwacht dat de verzekeraar de invloed van retrocessie monitort, indien de retrocessie de effectiviteit van de herverzekering aanzienlijk kan beïnvloeden. Dit zal in de praktijk moeilijk zijn. Grote professionele herverzekeraars zullen inzicht in hun eigen bedrijfsbeleid niet willen (en kunnen) geven. Kleinere (her-)verzekeraars kunnen gedurende de looptijd van de overeenkomst hun retrocessiebeleid veranderen, en zullen dit niet altijd willen afstemmen met de cederende verzekeraar.

Het vereiste om de juridische situatie rond insolventie en faillissement in vreemde jurisdicties te onderzoeken is begrijpelijk, omdat de afwikkeling op heel andere basis kan plaatsvinden dan Solvency II. Maar de eis is ook duur en tijdrovend. Bovendien resteert inherente onzekerheid, omdat de precieze afwikkeling van (her-)verzekeraars in die jurisdicties niet uitgekristalliseerd zal zijn.

Herverzekering is bij uitstek gebaat bij het globaal spreiden van risico's. De eisen en 'verwachtingen' van DNB en EIOPA maken dit uitdagender.

Dat heeft het nadeel dat risico's minder makkelijk kunnen worden doorgezet naar de herverzekeraar die de beste prijs of dekking biedt, of doordat de herverzekeraar een entiteit moet opzetten in een andere jurisdictie, waardoor dubbele kapitaaleisen (en kapitaalkosten) optreden.

Voor de actuaire zal de toegenomen aandacht voor herverzekering ertoe leiden dat men samen met juristen het financieel totaalbeeld scherp moet krijgen. Dit geldt voor de rol van het onderpand, en de mogelijkheid tot retrocessie. De actuaire zal zich moeten bezighouden met rekenregels bij faillissement en de verwerking van de herverzekering in de balans en SCR. In de ORSA moet het risico van de herverzekering belicht worden. Dit vereist kennis buiten het gebruikelijke actuariële domein. ■

1 – Zoeknummer 36 442

2 – Artikel 208-214 (over de standaard formule) en 235 (voor (partieel) intern model) van Verordening 2015/35

3 – Consultation paper on Supervisory Statement, BoS-23/145, 10 juli 2023

4 – Het rapport van de evaluatiecommissie Conservatrix. R. Konterman en PFM van der Meer Mohr, 2021

5 – Jaarverslag 2017 Conservatrix

6 – SFCR Conservatrix versie 1 2019

7 – IMF Global Financial Stability Report Pagina 49, 50

6 PE points

Actuarial Congress 2024

A Renewed Pension System: How to Ensure Data Quality for a Smooth Transition?

- ▶ WHEN
- ▶ WHERE
- ▶ PE POINTS
- ▶ COSTS

5th of March
KIT Amsterdam
6 PE points (data related)
€260 - €335

APPLY HERE

